

ՕՏԱՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻ.

Ս. Սիմօղի առաջումը: «ДЕНЬ» օրաթերթը «Սիրոյ գործը» վերնագրով յօդուածում ողջունում է ս. Սիմօղի այն որոշումը, որով կարգադրել է՝ որ Ռուսաց բոլոր վանքերը պէտք է թէ գործով և թէ դրամով օգնեն պատերազմում ֆասուած զինուորներին ու նոցա ընտանիքներին: Յօդուածագիրն ասում է. Ռուսաց եկեղեցին քրիստոնէական սիրոյ մեծ գործով ներկայումս «մեծ տօնի» սկիզբն է դնում: Սիմօղի վերջին նիստերից մէկում որոշումն է եղել, որ բոլոր պրավօսլաւ վանքերն ու եկեղեցական հաստատութիւնները կազմակերպեն ապաստարաններ հիւանդ և վիրաւոր զինուորների, նաև պատերազմում սպանուած զինուորների երեխաների համար: Ժողովուրդը վաղուց սպասում էր այդ կարգադրութեան և այդ բնական է, որովհետև ողորմածութիւնը ամենից առաջ պէտք է ժողովուրդը սպասէր վանական հաստատութիւններից, որոնց թուին է պատկանում առաջնորդական տները: Հին Ռուսաստանը պահանջ է յայտնել, որ առհասարակ վանքերի ունեցուածքը համարուի աղքատների ունեցուածք: Բայց վանքերը այդ պահանջին ընդառաջ են եկել առաւելապէս ժողովրդական մեծ աղէտների ժամանակ: Ներկայ ըրպէն չափազանց բացառիկ է, հետեապէս և վանքերի կարգադրութիւնը ներկայումս պէտք է լինի նոյնպէս բացառիկ: Ռուսաստանում 460 տղամարդկանց և 430 կանանց վանքեր կան՝ 80 հազար բնակչով: Համարեա իւրաքանչիւր վանք կարող է կազմակերպել ապաստանարան մեծ կամ փոքր չափով, իսկ վանքի վանականները կամ կոյսերն էլ կարող են այդ ապաստանարանի գլխութեան եղբայրն կամ քոյրն լինել և կամ անտէր երեխաների դաստիարակիչն: Անշուշտ հարկաւոր է միայն ցանկութիւն, և այն ժամանակ հազարաւոր հիւանդ ու վիրաւոր զինուորներ կարող են ապաստան գտնել վանքերում: Վանական վարչութիւններին ամենից շուտ օրինակ պէտք է տան առաջնորդական տները: Թեմի եպիսկոպոսն ինքը պէտք է հանդէս գայ իրրև նախաձեռնող բարեգործութեան: Յայտնի է ամէնքին՝ որ առաջնորդները հաւասար չափով չեն ռոճիկ ստանում, կան շատերը՝ որ աչքի ընկնող խոշոր եկամուտ ունին: Ահա այդ հարուստ առաջնորդները հնարաւորութիւն ունին բաժին հանելու իրենց միջոցներից և բարեգործութեան նախաձեռնողը լինին ներկայ կրիտիքական ըրպէին: Պաշտօնական տեղեկութիւնների հիման վրայ

Աստրախանի առաջնորդը ստանում է 16 հազար, Վոլինսկինը—20 հազար, Ղազանինը—18 հ., Քիշնևինը—21 հ., Կիևինը—48 հ., Լիտովսկինը—24 հ., Մոսկուայինը—36 հ., Պետրոգրադինը—28 հ., Սիմբիրսկինը—15 հ., Խարկովինը—18 հ., և այլն, իսկ այլ առաջնորդներ 4—5—6—7 հազար ու։ Ինչո՞ւ ուրեմն ներկայումս հարուստ առաջնորդները իրենց ռոճիկները չհասցնեն քիչ ստացողների ռոճիկին, իսկ մնացած հազարները նուիրաբերեն յօգուտ պատերազմից վնասուածներին։ Ինչո՞ւ հարուստ առաջնորդները իրենց հաշուով մի մի ապաստանարան չհիմնեն և դորանով գեղեցիկ օրինակ տան վանքերին և եկեղեցական հաստատութիւններին։ Վանքերը ունին 60 միլիոն դրամագլուխ, իւրաքանչիւր տարի էլ մի միլիոն էլ $\frac{0}{100}$ է աւելանում և միանում դրամագլուխին։ Ի նկատի առնելով այդ աչքի ընկնող միջոցները վանքերի, կարելի է բոլոր վանքերում գեղեցիկ կերպով կազմակերպել ապաստարանների հիմնարկութեան գործը։ Ռուսաց եկեղեցին պէտք է այս պատմական օրերին ցոյց տայ մեծ եռանդով իւր իսկական դերը ու առաքելական գործունէութիւնը։ Ռուսաց վանականութիւնը չէ կարող ունենալ աւելի քան յարմար ժամանակ, ցոյց տալու իւր ժողովրդին իրենց կոչման արժանի քրիստոնէական ճշմարիտ ծառայութիւնը։

Աւելի քան ժամանակն է, որ բոլոր դաւանութեանց քրիստոնէական եկեղեցիներն ու վանքերը հետեւեն վերոյիշեալ քրիստոնէական մեծ ու բարձր առաքելութեան։

—Յունվարի 9-ին Սինօդի նիստերը շարունակուել են։ Հերթական առաջին հարցերիցն է համարւում ամուսնալուծութեան վերաբերեալ բարենորոգութիւնները, ըստ որում պէտք է խորհրդակցութեան նիւթ լինի միայն ամուսնալուծութեան դատական եղանակի նախագծի քննութիւնը և ոչ թէ ամուսնութիւնը լուծելու առիթները, որոնց թիւը արդէն սահմանափակուած է։

—Սինօդի գլխաւոր դատախազ Սաբլերը դիմել է Նախարարական Խորհրդին միջոց ստանալու պահպանել Գալիցիայի նոր պրավոսլաւ եկեղեցական ծխական համայնքները։ Այդ ծխական համայնքներից ներկայումս Գալիցիայում կազմակերպուած է մինչև 50։ Եւլոգի եպիսկոպոսի ղեկուցման համաձայն պէտք է կազմուի մինչև 100 ծխ. համայնք։ Սինօդը որոշել է իւրաքանչիւր համայնքի քահանային ռոճիկ նշանակել արքունական գանձարանի հաշուով տարեկան 1200 ռ. իսկ սաղմոսասացներին 300 ռ.։

—Սինօդի ստացած տեղեկութիւններով պարզւում է՝ որ մինչև այժմ պատերազմի դաշտն են գնացել քահանայ թէ վանական մօտ 584 հոգի։

— Ծի կոպէկ: Ռուս հայրենասէրները մի ընկերութիւն կազմակերպել է և պաշտօնական ընթացք տուել, որ կամաւոր կերպով իւրաքանչիւր ոք փակ և բաց նամակներին, բացի պահանջուած նամակադրոշմից, փակցնի նաև մի կոպէկ արժէցող «հայրենասիրական նամակադրոշմ»: Այդ ընկերութիւնը կոչւում է Կայսերական կանանց Հայրենասիրական Ընկերութիւն: Ընկերութիւնը իսկապէս հիմնուել է 100 տարի առաջ և մի կոպէկ արժէցող նամակադրոշմների շնորհիւ այժմ աչքի ընկնող միջոցներ ունի և պահպանում է իւր հաշուով ապաստարաններ և այլ կրթական հաստատութիւններ: Հայրենասիրական նամակադրոշմների վաճառումն իղի է Ռուս-Ճապոնական պատերազմի ընթացքում: Այն ժամանակ իւրաքանչիւրը արժէր 3 կոպէկ: Հայրենասիրական նամակադրոշմների վաճառումն այժմ մեծ յաջողութեամբ է առաջ գնում: Այդ ժողովուած կոպէկներով Ընկերութիւնը հնարաւորութիւն է ունենում շատ արցունքներ սրբել, շատ որբեր տեղաւորել և կրթել նրանց:

ԱՆՊԼԻԿԱՆ ԵԿԵՂԵՅԻ

Պատերազմն եւ Ամերիկակն բարեգործութիւնը: Ամերիկացի միլիոնատէրերի բարեգործութիւնը յայտնի է ամբողջ աշխարհին: Նոքա չափազանց մեծ առատութեամբ են բարեգործութիւն անում և նոցա արածները լինում են ճիշտ ըստ Աւետարանի, որ «ձախ ձեռքը չպէտք է իմանայ այն, ինչ որ կատարում է աջը»: Ամերիկայի քաղաքների զարդ կազմող գրադարանները, համալսարանները, հիւանդանոցները և այլ կարևոր հաստատութիւններ շինուած են Ամերիկայի յայտնի բարեգործների նուէրներով: Չարմանալի մրցութիւն է լինում այդ հարուստ բարեգործների մէջ. իւրաքանչիւրը աշխատում է գերազանցել իւր բարեգործութեամբ միւսներին: Երանի թէ այդ նախանձելի մրցութիւնը համեմատաբար լինէր և մեր հայ հարուստների մէջ: Եթէ պատահել է սով Ռուսաստանում, հեղեղ Չինաստանում, երկրաշարժ Արևելեան Հնդկաստանում կամ ժանտախտ Արևմտեան Հնդկաստանում, այլ և այլ աղէտներ դանազան երկրներում՝ անպայման Ամերիկացի բարեգործների սրտում արձագանք են գտել այդ երկրների կոչերը և նոքա իրենց առատ նուիրարբերութիւններով օգնութեան են հասել զանազան թշուառ ազգերի: Չարմանալին այն է՝ որ ոչ թէ թշուառներին օգնութեան են հասել Ամերիկայի հարուստներն իրենց միլիոններով, այլ նոյն իսկ Ամերիկայի ժողովրդի աշխատող դասակարգն անգամ հանդէս է եկել իրեն «աշխատանայ օգնութեամբ»:

Եւ այժմ, երբ Եւրոպական պատերազմն Եւրոպայում և այլուր առաջ է բերել կարիքների ծով, Ամերիկայի միլիոնատէրերը կրկին հանդէս են եկել իրենց լայն մարդասիրական օգնութեամբ: Այդ նպատակով արդէն Ամերիկայում հիմնել են զանազան և բազմաթիւ ֆօնդեր: «New York Times» ամբողջ երեսներ է նուիրում այդ ֆօնդերի հաշուետուութեան: Նուէրների մեծագոյն մասը յատկացնում են թշուառացած, բայց կերպիւս Բելգիական ժողովրդին: Բելգիայի ժողովրդին հասած աղէտները գերմանացիների կողմից Ամերիկայում առաջ է բերել խոր վշտակցութիւն և համակրութեան բուռն զգացմունք դէպի այդ հերոս ժողովուրդը: Ամերիկայի բարեգործ միլիոնատէրերը կարճ միջոցում Բելգիացիներին օգնելու համար ոչ միայն նուիրաբերել են միլիոններ և ժողովել ուտելիքի պաշար, տաք հագուստ, այլ և լուրջ կերպով մտածում են Բելգիայի պատերազմական 90,000,000 դոլար*) տուգանքը վճարել: Ամեն մի Ամերիկացի զարմանալի ինքնագիտակցութեամբ աշխատում է իւր ունեցածից բաժին հանել այդ նպատակով կազմած ֆօնդին: Նիւ-Իօրկի «Belgian Relief Committee» ընկերութիւնը արդէն յօգուտ Բելգիայի ժողովել է 600—700 հազար դոլար և իւրաքանչիւր օր էլ ստանում է մինչև 20,000 դոլար: Բելգիացիներին բնական բերքերով օգնութեան հասնող ընկերութիւններ կան Ամերիկայում 1000-ից աւելի: Յայտնի «Rockefeller Foundation» բարեգործական նպատակով կազմուած ֆօնդը այժմ միջոց ունի 103,930,817 դոլար, իսկ իւրաքանչիւր տարի մուտք ունի 5,500,000 դոլար: Այս ընկերութիւնը Բելգիա է ուղարկել մեծ քանակութեամբ ալիւր, բրինձ և լոբի: Այդ ընկերութիւնը արդէն Բելգիայի համար ծախսել է մինչև այժմ մօտ կէս միլիոն դոլար և առանձին յանձնաժողով է ուղարկել Բելգիա՝ նոցա կարիքի մօտաւոր չափը իմանալու:

Արեւելեան թատերաբեմում ֆլապուած հրէաների համար եղել է ժողովարարութիւն և մինչև այժմ գոյացել է 350,000 դոլար: Ծննդեան տօներին Ամերիկայից յատուկ շոգենաւ են ուղարկել Բելգիա բժշկանքով և գթութեան քոյրերով, այլ և մեծ քանակութեամբ խաղալիքներ Բելգիայի երեխաների համար: Մի խօսքով Ամերիկայի ժողովրդի կողմից, յօգուտ պատերազմից ֆլապուած ազգերի, նուէրների գումարը տասնեակ միլիոնից անցնում է: Զպէտք է մոռանանք յիշատակելու, որ Ամերիկայի ժողովրդի կողմից այս նուիրատուութիւնները լինում են մի այնպիսի ժամանակ, երբ ինքը ժողովուրդը մեծ նեղութեան մէջ է ոչ միայն անցեալ տարուայ երկրի անբերրութեան պատճառով, այլ և երկրի արդիւնաբերութեան ու բանւորական մասի տնտեսութեան համաշխարհային պատերազմի հասցրած ծանր հարուածների:

*) Մի ամերիկական դոլարը հմտաւոր է ուստական մօտ 2 ուրլուն: